

Forfatter: Biehl, Charlotta Dorothea

Titel: Udrag fra Mit ubetydelige Levnets Løb

Citation: Biehl, Charlotta Dorothea: "Mit ubetydelige Levnets Løb", i Biehl, Charlotta Dorothea: *Mit ubetydelige Levnets Løb*, udg. af Marianne Alenius, Museum Tusulanum, 1986, s. 16. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-biehl01-shoot-idm139639967718672/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Mit ubetydelige Levnets Løb

ring af brevene lyder: »Værdien af disse erindringsglimt, udover det bidrag de giver til Dorothea Biehls portræt, ligger først og fremmest i, at hun afspejler nogle holdninger som har været almindelige i det toneangivende borgerskab« (»Brev fra Dorothea«, Kbh. 1975, s. 47). Cedergreen Bech lader ikke brevene stå rent som historisk kilde, men kobler dem tæt til personen Biehl, som hun beskriver sig selv i selvbiografien. Både hun selv og hendes skrivemåde falder i hans smag. Han finder »mere atmosfære i disse skildringer, end der sædvanligvis vil være i en historisk fremstilling« (ibid.). Som den første af udgiverne af de historiske breve synes han at betragte hende som litterat med betydelig kildeværdi for sin samtids historie snarere end som historiker. Så meget desto mere må man beklage, at han i et forsøg på at gøre Biehl lettere tilgængelig, har tilrettet hendes personlige sprog.

En historisk skildring fra moderne tid tager sig i modsætning til f.eks. en historisk skildring fra den klassiske oldtid, meget forskelligt ud afhængigt af, om den er tænkt som en saglig historisk redegørelse eller som en litterær fremstilling af et stykke historie. Dette skel er særlig blevet uddybet i løbet af det 19. århundrede med dets udvikling af, hvad vi i dag forstår ved videnskabelig metode. En overdreven tendens til at lade en ofte kedsommelig prosastil borge for den videnskabelige kvalitet har på mange felter, bl.a. i historieskrivningen, præget det 20. århundredes skriftlige humaniora. Næsten omvendt kan man i århundrederne efter renessancen finde særdeles velskrevne historiske fremstillinger, som i håb om at tillokke læsere snarere synes at sløre metode- og kildeproblematikken, uden nødvendigvis at have overset den. Skellen mellem facts og fortolkning var i mindre grad et samvittighedsspørgsmål for datidens historikere, og følgelig blev skellet mellem historie og digtning mindre synligt.

For Biehl, der levede i det 18. århundrede, har en stillingtagen

til dette spørgsmål ikke været en nødvendighed, på samme måde som den ville være det i dag. Ikke desto mindre synes hun at være sig det bevidst. Følger man R. Paullis tanke, som han udtrykker den i sin artikel om Biehl i Dansk Biografisk Leksikon, bind II, Kbh. 1933, har Biehl på sin unge ven Johan Bülow's opfordring affattet »en Række livfuldt skrevne og fængslende Breve, ikke bestemt til Offentliggørelse, men kun for Vennen, og omfattende de danske Konger fra Frederik IV. til Christian VII.« (s. 579). Ser man imidlertid nærmere på Biehls forhold til brevgrennen, hvilket er forsøgt gjort i en kommende bog: *Brev til eftertiden* (jfr. bibliografien), tyder valget af brevformen til de historiske redegørelser ikke på, at hun ønskede, at de skulle forblive private. Tværtimod, har de sandsynligvis netop været skrevet til publikation. Brevformen er et litterært genrevalg, hvori Biehl forbeholder sig retten til at give en personlig vurdering af det, hun skildrer, fremfor den objektivt sande eller officielt acceptable. Særlig udtrykker hun omhyggeligt sit forhold til de oplysninger, hun har fået meddelt som grundlag for sin redegørelse, i forbindelse med skildringen af statskuppet 1784, som hun ganske vist også beskriver i brevform, men alligevel udarbejder omhyggeligt til en større afhandling, som er bevaret renskrevet af hende selv på store ark, og gennemrettet af Bülow bagefter - en besynderlig form for privatkorrespondance. Brevet blev offentliggjort i 1866-1867 (s. 281-455) af Edv. Holm i *Historisk Tidsskrift*, 3. Rk., Bd. V. Med dette brev synes hun at have større ambitioner som historiker end med de andre, men dermed er ikke sagt, at hun ikke med alle har haft ambitioner som forfatter.

De forbehold, mange tager overfor hende som historiker, er derfor berettigede, men ligeså berettiget er det, at hun stadig optræder som kilde til periodens historie. Således f.eks. i 9. bind af *Politikens »Danmarks Historie«*, Kbh. 1977, som dækker perioden 1721-